

Jeg kan saa sjældent tale om, hvad der ret ligger mig paa Hjerte: Kvindens Ligestillelse med Manden. Mangel paa Forstaaelse og Sympathi hos mine Omgivelse, og Mangel paa Mod hos mig selv, forhindrer mig. Jeg har aldrig før skrevet offentlig, og selv føler jeg, at det er daarlig skrevet; men jeg beder Dem, giv min Artikel en beskeden Plads i deres Blad, hvis De selv synes, den er det værd, hvis ikke, da kast den i Papirkurven eller brænd den og tag mig ikke min Dristighed ilde op.

Med højagtelse og Sympathi hengivne  
N. N.

### *Et Par Ord om Kvinderne og Arbejdet.*

I gamle Dage lavede Kvinderne paa Landet selv alt det Tøj, der brugtes i Hjemmene, ja, de lavede endog en hel Del baade Lærred og Vadmæl og solgte, og det betragtedes saa godt som Hovedsagen hos en Kvinde, om hun var dygtig til at spinde og væve. Nu kan det næppe nok betale sig længer at lave Tøj til sig selv. Fabrikerne har næsten fortrængt baade Væven og Rokken, og Arbejdet paa Klædefabrikerne giver kun en kummerlig Erstatning for Husfliden. Før passede Kvinderne selv deres Mejeri, nu har Andelsmejerierne gjort dette umuligt, og i Andelsmejerierne er det Mænd, der har de bedst lønnede Pladser. Kvinderne er de underordnede her som alle andre Steder. Hvorfor? Fordi det er Mænd, der bestemmer alt, hvad der hører til Mejerierne. Saaledes forsvinder den ene efter den anden af Kvindernes Virksomheder. *Hvoraf skal Kvinderne tilsidst leve?* De skal have Hjem, Føde og Klæder saa vel som Mændene? De skal gifte sig, svarer alle tankeløse Mennesker. Hvorledes det? Naar der er mange tusinde flere Kvinder end Mænd i Danmark, og der jo er mange Mænd, som aldrig gifte sig, hvad skal saa dette store Antal Kvinder leve af, naar Ægteskabet er den eneste Levevej?

Der tales om skrives om at oprette Fagskoler, hvor unge Piger kan lære Haandværk for siden at kunne opnaa samme Løn for samme Arbejde som Mændene, og det vil blive et overordentlig stort Gode for — *den næste Slægt*. Men vi, der er udviklede Kvinder nu, hvorledes bliver vor Fremtid. Men selv om det skal være til Gavn for *alle* de unge Kvinder, der vil den Vej, da maa de have Undervisningen gratis, og for at det kan ske, maa Staten yde et meget betydeligt Tilskud aarlig til Fagskolerne. Men hvad er Staten? For Tiden er det Regeringen og Landstinget, eller med andre Ord, et Mindretal af Godsejere og Rigmænd, og *for dem eksisterer der ingen Kvinder*, men kun Damer.

I denne Regerings Tid maa Kvindesagen vente, ligesom de andre Reformer. Men saa er der en anden Arbejdsmark for Kvinden: Det store, frie Amerika, vel kan jeg ikke give Oplysning om Forholdene derovre, men jeg gentager, hvad jeg ved bestemt: Der er stor Trang for Piger, og der gives en Løn fra 10 til 20 Dollar om Maanedes, eller det samme de faa halvaarlig herhjemme for at slide i Roemarkerne om Sommeren og Efteraaret, og ved Tærskemaskinen om Vinteren. De er fri for Malkning og alt Markarbejde, og regnes mange Steder til Familien. For en rask Pige, der er vant til Arbejde, kan der ikke være

meget at betænke sig paa, lider hun Hjemve — hvad man dog ikke ofte hører om nogen — da kan hun paa et halvt Aar tjene til Tilbagejensen, og saa er der jo ingen Ulykke sket.

*En Landsby pige.*

### **Vi gamle.**

Nej, hvor blev jeg dog fornøjet, da jeg læste R. H.s Udgivelser baade paa Prosa og Rim i »Hvad vi vil« Nr. 15, 2den Aargang. — Jeg har længe gaaet og spekuleret paa, hvorledes vi dog skulde faa de unge med i Arbejdet for Kvindesagen og sørget over, at de holdt sig saa skammelig tilbage, men nu har jeg jo faaet Gaaden løst.

Endskønt de unge brænder af *Virkelyst og Handlekraft*, saa er det jo saa forstaaeligt, at de ikke har kunnet rives med, thi unge R. H. skriver jo, at de gamle Stridsmænd er døde, som skulde føre dem frem, hvem disse er, ønskes nærmere oplyst, Resten kryber i Gem, endvidere, at *vor Villie doer ikke, naar kun vor Erne er Ord*, (en meget logisk Slutning, som, hvis den havde været vendt om, dog ikke havde været slet saa meningsløs), at vi slaar med »Næren« i Bordet og kun sende *erede, harmfulde Blikke* og raaber paa *Frihed, Moral og Ret*, indtil de stakels unge bliver døde, øre og trætte og o! det gaar ned i deres Maver, hvor jeg dog haaber for dem at det fordojes.

Aldrig før har jeg vidst, at det var vor Skyld — vi gamles — at de unge var døde og sløve for vort Arbejde, at de ved deres Ganten og Fjanten, deres laden haant om den dumme Kvindesag, ved deres kokette Bestrebelse for at vinde en Mand, med hvem de kunde komme i Trædemøllen har gjort os baade Sorg og Skam.

Jeg sagde, at nu var Sphinxens Gaade løst, men tro mig, unge R. H., om De vil.

Vi forlange ikke, at de unge »skal rentes«, vi har ikke isinde at tage dem med Storm, nej, vi vil »snakke længe endnu«.

R. H. siger saa smukt og profetisk:

Selv kan vi os Sejren hente,

Saa gaar de for Umagen fri.

Tak R. H. for de herlige Ord, det giver mig Ro paa mine gamle Dage, fra nu af vil jeg trække Nathuen ned over Ørene og nyde den Søvn, som min desværre forgæves Iver for at vække *de unge til Arbejde i Kvindesagen*, saalænge har berøvet mig; thi nu er en Stjerne, der overstråler alle de andre, gaaet op paa *Kvindesagsarbejdets Himmel* i Skikkelse af R. H. til unge og gamles Opdragelse og Belæring, ja som vil føre Sejren hjem ved Daad og Handlekraft. Tak, o Tak!

Hvis B. H. ønsker at fortsætte dette interessante Thema med Variationer, saa er jeg ganske til Tjeneste, men *kun paa den Betingelse*, at hun sætter sit Navn under hendes vægtige Indlæg.

*En gammel.*

### **Meddelelse.**

— »Hvad vi vil«s Expedition er henflyttet til **Klosterstræde Nr. 12** (Boghandelen).

### **En Berigtigelse.**

Overskriften til mit Stykke om Kvindelige Arbejder og Bestillingsmænd i »Hvad vi vil« for 1ste August, lider af en Trykfejl, der skulde staa *Kvinderne* som Arbejdere og Bestillingsmænd. Længere hen i Stykket, Side 205, 1ste Spalte, 18 Linje for oven staar: Kvinden istedetfor *Kvinderne*. Længere nede paa samme Spalte, hvor de københavnske Almuelærerinder omtales, staar: Lærerinderne Løn er 1,500 Kr., deres Pension 100, der skal staa *1000 Kr.*

*Beate.*